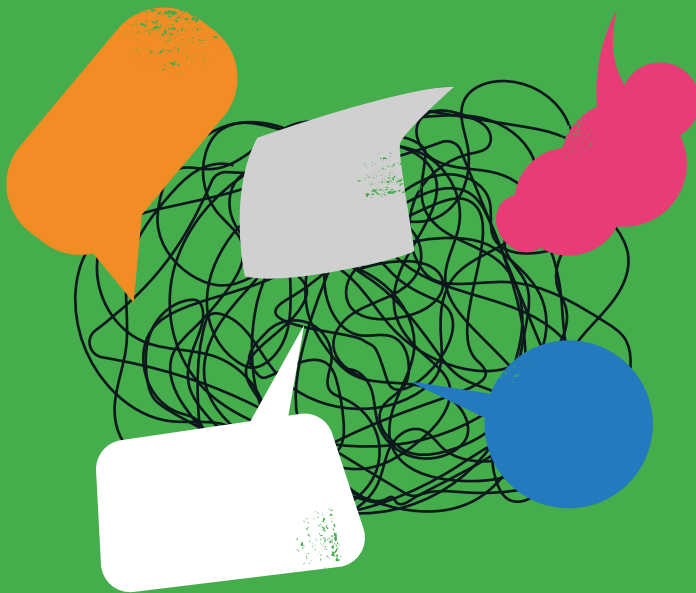

Lépések az ifjúsági- és gyermek
Résztvételi Költségvetés
rendszerszintű bevezetése felé

Lépések az ifjúsági- és gyermek
Részvételi Költségvetés
rendszerszintű bevezetése felé

Bevezető

Hosszútávú célunk, hogy az ifjúsági- és gyermek részvételi költségvetés egy rendszerszinten működő, részvételi elven alapuló eszköz legyen Magyarországon, amit egészen az első intézményi élményüktől kezdve a munkába lépésig gyakorolhatnak a fiatalok, ezáltal megtapasztalva erejüket, az aktív állampolgárság előnyeit és a döntésekbe való beleszólás természetességét. Úgy gondoljuk, hogy az ilyen típusú eszközök könnyen adaptálhatóak a döntéshozók számára, ugyanakkor a megfelelő részvételiség biztosítása mellett a jövő aktív állampolgárait is képes kinevelni.

4.

Középtávú céljaink között szerepel, hogy mind földrajzi értelemben és mind típusát tekintve, egyre több gyermekekkel és ifjúsággal foglalkozó intézmény próbálja ki a módszert, a döntéshozók számára láthatóvá váljon annak minden előnye.

Kontextus

A módszer Latin-Amerikából indult, ahol az 1980-as évek óta használják a részvételi költségvetést. Magyarországon az elmúlt években több mint 30 önkormányzat próbálta ki a részvételi költségvetést,

5.

ahol a helyi lakosok egy erre a célra elkülönített pénz felhasználásáról dönthetnek.

Kifejezetten fiataloknak szóló részvételi költségvetési program azonban még mindig alig indul települési vagy közoktatási szinten.

A Budapesti Közösségi Költségvetés alsó korhatára 16 év, így fiatalok is bekapcsolódhatnak ebbe a folyamatba. Ez igen csekély mértékben fedi le a fiatalok részvételi lehetőségeit.

A részvételi költségvetés iskolában történő alkalmazásával először az Egyesült Államokban

6.

próbálkoztak, ahol az iskola diákjai egy, az iskola költségvetéséből elkülönített összeg felhasználásáról dönthettek.

Mára már több európai országban zajlottak pilot programok, Spanyolországtól kezdve Bulgárián át Cseh- és Lengyelországig számos helyen adaptálták a tengerentúlon tanultakat. A nemzetközi ifjúsági részvételiséggel foglalkozó szakemberek már a több korosztályon és intézményi szinten átívelő folyamatokkal kísérleteznek, amelyek akár már egészen korán, óvodás kortól szervezik a részvételi költségvetést. Erre építve később folyamatosan vonják be iskolás éveik alatt is a fiatalokat, akik aztán képesek városi szinteken is megvalósítani a módszert a többi állampolgár bevonásával. Ilyen átívelő példa a

Cascais-i portugál folyamat, amiről bővebben itt található információ:

<https://urbact.eu/good-practices/youth-participatory-budget>

7.

Az iskolai részvételi költségvetést először Magyarországon az Alternatív Közösségek Egyesületével valósítottuk meg, a debreceni Medgyessy Ferenc Gimnázium, Művészeti Szakgimnázium és Technikumban.

Azóta már több megvalósult iskolai, vagy ifjúsági részvételi költségvetést kísértünk végig, vagy segítettünk valamilyen formában, amiket civil szervezetek, vagy önkormányzatok koordináltak.

8.

Őket összefogva 2024-ben kezdeményeztük egy olyan hálózat létrejöttét, ami segíthet abban, hogy az ifjúsági részvételi költségvetés minél több iskolában, szociális, vagy fiatalokkal foglalkozó intézményben valósuljon meg.

A hálózat tagjai között van például a Szentendrei és Józsefvárosi Önkormányzat, akik a Részvételi Iroda munkatársaival együttműködve 2024-ben valósítottak meg gyermekekkel és fiatalokkal részvételi költségvetési folyamatot óvodákban, ifjúsági közösségi terekben, iskolákban. De vannak olyan civil szereplők is, akik általános és középiskolában, vagy akár tanodában vitték végig a folyamatot. Ilyen például az ifjúságszervezésben nagy tapasztalattal rendelkező Murál Morál Egyesület, vagy a hátrányos helyzetű gyerekek oktatási szegregációjával foglalkozó Motiváció Oktatási Egyesület.

Miért fontos?

Demokratikus tapasztalatokat, állampolgári ismereteket és élményeket szerezhettek a fiatalok.

A felszínre került közösségi igényeket az intézmény diákjai/fiatal érintettjei közösen gondolják tovább, közösen oldják meg.

A részvételi költségvetés során az ötleteléssel a fiatalok/gyerekek egy olyan csoportját érhetjük el, akik látják a lehetőséget az intézményen belüli közösség fejlesztésében és az ott töltött idő minőségének javításában. Aktivizálódnak.

A fiatalok/gyerekek az intézmény működésének és az intézményi közösségi élet aktív formálóivá válnak. Résztvevőként magukénak érzik a fejlesztést, és kialakul egy felelősebb, gondoskodóbb magatartás az elért eredménnyel kapcsolatban.

Az ötletek kidolgozása során megtanulnak pénzügyileg tervezni, projektet fejleszteni, megismerik a pénz valódi értékét.

A workshopok alkalmával megtanulnak prezentálni, kommunikálni, vitázni.

A részvételi költségvetés lépései

A részvételi költségvetés megvalósítása során a fenti mérföldkövek a legfontosabbak, amelyek kihagyhatatlanok a lebonyolításhoz. Ezeket a főbb mérföldköveket számos lépéssel érjük el, rengeteg olyan bevonási aktivitás történik, amelyeknek már a megtervezése, kommunikálása is a részvételiség jegyében történik, alapozva az adott közeg igényeire, erőforrásaira, lehetőségeire.

Milyen ifjúsági, gyermek közegben megvalósítható a részvételi költségvetés?

- Óvodák
- Általános Iskolák
- Középiskolák
- Egyetemek
- Önkormányzatok, települések
- Közösségi terek, közművelődési intézmények
- Ifjúsági csoportok, közösségek
- Szociális intézmények (családok átmeneti otthonai, gyermekotthonok, stb.)
- Bármilyen, konkrétan lehatárolható közeg, ahol fiatalok és gyermekek a fő célcsoport

12.

Mi szükséges ahhoz, hogy egy ilyen folyamat elinduljon egy intézményben vagy településen?

- A legfontosabb az elhatározás és a döntés megszületése az intézményen belül
- Intézményi keretek áttekintése, módosítása a módszer szabályszerű megvalósítása érdekében
- Ráfordítható pénzügyi erőforrások meghatározása, megtalálása
- Lebonyolító csoport megszervezése és koncepcióalkotás
- Mérföldkövek eléréséhez szükséges lépések megtervezése
- Folyamatos kommunikáció, bevonás

13.

Mit lehet tenni, ha felkeltette az érdeklődésünket a módszer?

Pilotolás: keressük a lehetőségét a módszer akár helyi, akár rendszerszintű bevezetéséhez

Népszerűsítés, tájékoztatás: Ismerjük meg és ismertessük az eddig megvalósult projekteket

Hálózatosodás: alakítsunk ki szakmai sztenderdek, fejlesszük a módszertant

A projekt az Európai Unió "Polgárok, egyenlőség, jogok és értékek" (CERV) programjának támogatásával valósul meg.

Az Európai Bizottság támogatása nem jelenti a projektben megvalósított tevékenységek tartalmának jóváhagyását, amely kizárólag az azt megvalósítók álláspontját tükrözi, valamint a Bizottság nem tehető felelőssé ezen információk bármilyen felhasználásáért.

Alternatív
Községek
Egyesülete

Lépések az ifjúsági- és gyermek
Részvételi Költségvetés
rendszerszintű bevezetése felé

